

مقایسه نیاز آبی برنج و سایر محصولات زراعی در منطقه اصفهان جهت مدیریت بهینه منابع آب

علی سرحدی^۱، سعید سلطانی، سعید پورمنافی

دانشگاه صنعتی اصفهان

دانشکده منابع طبیعی

^۱Email address: asarhadi@tx.iut.ac.ir

چکیده:

آب همواره یکی از عوامل مهم در بخش کشاورزی بوده و در سال های اخیر بعنوان محدودکننده ترین عامل تولید در این بخش مطرح شده است. افزایش تقاضای آب به دلیل افزایش جمعیت و افزایش رقابت بین بخش های دیگر با بخش کشاورزی در دهه های اخیر باعث شده که به شکل مطلوبی از این ماده حیاتی استفاده نگردد. این موضوع برای کشور ما که در منطقه خشک و نیمه خشک قرار دارد، بیشتر از سایر نقاط دنیا دارای اهمیت می باشد. از آنجائی که بخش کشاورزی بزرگترین مصرف کننده آب می باشد، لذا کشت ارقام متناسب با شرایط هیدرواقليمی محل و تعیین قابلیت اراضی می تواند یکی از گام های موثر جهت استفاده مطلوب و بهینه از منابع آب موجود باشد. منطقه اصفهان با بارندگی سالانه حدود ۱۱۰ میلیمتر و تبخیر و تعرق پتانسیل بالغ بر ۲۴۰۰ میلیمتر یکی از مناطق خشک کشور به حساب می آید که از لحاظ منابع آب به شدت در مضیقه می باشد. بنابراین کشت محصولاتی از قبیل برنج که دارای نیاز آبی و تبخیر و تعرق بسیار بالائی می باشند برای این منطقه فاقد هر گونه توجیه علمی می باشد. طی مطالعاتی انجام شده با استفاده از تکنیک سنجش از دور توسط ماهواره IRS و سنجنده های LISS III و WiFS در طی سال های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ سطح زیر کشت برنج در منطقه اصفهان بالغ بر ۲۰۰۰۰ هکتار برآورد گردید. بنابراین در راستای توسعه پایدار و حفظ منابع آب بایستی بهترین کشت از نظر نیاز آبی و شرایط اقلیمی منطقه معرفی گردد. در این تحقیق مقایسه ای بین نیاز آبی و عملکرد برنج و محصولات دیگری چون گندم، جو، سیب زمینی، و... صورت گرفته است.